

**REPUBLIKA SRPSKA
VLADA**

NACRT

**ZAKON O FINANSIRANJU
JAVNIH VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA**

Banja Luka, novembar 2008. godine

ZAKON O FINANSIRANJU JAVNIH VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA

Član 1.

Ovim zakonom utvrđuju se kriterijumi za dodjelu sredstava iz budžeta Republike Srpske (u daljem tekstu: budžet) i ostalih izvora, koja su namijenjena za finansiranje javnih visokoškolskih ustanova, čiji je osnivač Republika Srpska (u daljem tekstu: Republika) kao i raspodjela sredstava.

Član 2.

(1) Javne visokoškolske ustanove stiču sredstva za obavljanje svoje djelatnosti iz sljedećih izvora:

- a) budžeta Republike,
- b) jedinica lokalne samouprave,
- v) vlastitih prihoda,
- g) donacija i
- d) ostalih izvora.

(2) Javne visokoškolske ustanove mogu se finansirati samo iz onih izvora koji ne utiču na njihovu autonomiju.

Član 3.

(1) Iz budžeta se obezbjeđuju sredstva javnim visokoškolskim ustanovama za studijske programe koji su doneseni u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 85/06 i 30/07) i prema odluci Vlade Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada) kojom se određuje broj studenata koji će se upisati u određenu akademsku godinu.

(2) Sredstva iz stava 1. ovog člana stavljaju se na raspolaganje u skladu sa Zakonom o budžetskom sistemu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 96/03, 14/04, 67/05, 34/06, 128/06, 117/07 i 54/08) i Zakonom o izvršenju budžeta za tekuću godinu.

Član 4.

Kriterijumi za dodjelu sredstava iz budžeta su:

- a) ispunjenost uslova za osnivanje i početak rada visokoškolske ustanove,
- b) cijena studijskih programa i
- v) ocjena o kvalitetu visokoškolske ustanove.**

Član 5.

Uslovi za osnivanje i početak rada visokoškolske ustanove propisani su Uredbom o uslovima za osnivanje i početak rada visokoškolskih ustanova i o postupku utvrđivanja ispunjenosti uslova („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 41/07).

Član 6.

(1) Ministar prosvjete i kulture (u daljem tekstu: ministar) na prijedlog Savjeta za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta (u daljem tekstu: Savjet) utvrđuje cijenu studijskog programa na godišnjem nivou.

(2) Ministar donosi pravilnik o studijskom programu kojim se utvrđuju normativi i metodologija za utvrđivanje cijene studijskog programa.

Član 7.

(1) Ministar ocjenjuje kvalitet visokoškolske ustanove na osnovu pravilnika o kriterijumima za vrednovanje visokoškolskih ustanova.

(2) Ministar na prijedlog Savjeta donosi pravilnik iz stava 1. ovog člana.

Član 8.

(1) Ministarstvo predlaže Vladi iznos sredstava za finansiranje visokoškolskih ustanova, u sljedećoj kalendarskoj godini, na osnovu prijedloga budžeta javnih visokoškolskih ustanova, i pribavljenog mišljenja Savjeta.

(2) Prijedlog obuhvata ukupne iznose potrebne za funkcionisanje visokoškolskih ustanova i finansiranje aktivnosti predviđenih ovim zakonom.

Član 9.

(1) Rektor, odnosno direktor visokoškolske ustanove će donijeti pravilnik o kriterijumima za raspodjelu budžetskih sredstava po organizacionim jedinicama, pri čemu će se voditi računa o doprinosu i učešću pojedinih organizacionih jedinica u radu visokoškolske ustanove.

(2) Ministar daje saglasnost na pravilnik iz stava 2. ovog člana.

Član 10.

(1) Ministar na prijedlog visokoškolskih ustanova i Savjeta, a na osnovu kriterijuma iz člana 4. ovog zakona, utvrđuje cijenu školarine na godišnjem nivou.

(2) Prihodi od školarina i prihodi od izdavanja poslovnog prostora su javni prihodi Republike.

Član 11.

(1) Javne visokoškolske ustanove mogu ugovarati i izvoditi naučnoistraživačke, umjetničke, stručne i razvojne projekte i programe, organizovati konferencije i stručne skupove i izdavati publikacije iz oblasti visokog obrazovanja.

(2) Troškovi projekta moraju u cijelosti biti finansirani iz prihoda projekta.

(3) Visina troškova projekta obuhvata radno vrijeme zaposlenih koji su angažovani na ugovorenom projektu, te svi ostali direktni troškovi (putovanja, dnevnice, sirovine, oprema, energija i drugi troškovi nastali pri izvođenju naučnoistraživačkih i drugih programa).

Član 12.

(1) Vlastite prihode javne visokoškolske ustanove ostvaruju putem:

- a) projekata, naučnoistraživačkog i umjetničkog rada,
- b) razvojno-projektantskih i konsultantskih usluga,
- v) usluga laboratorijskih ispitivanja i atestiranja,
- g) seminara i drugih vidova obuke kadrova prema programima cjeloživotnog učenja,
- d) aktivnosti studenata i
- đ) izdavačke djelatnosti, elaborata i ekspertiza.

(2) Vlastiti prihodi mogu se ostvarivati samo djelatnostima koje ne štete ostvarivanju osnovnih ciljeva njihovog djelovanja.

(3) Raspodjela vlastitim prihodima javne visokoškolske ustanove vrše preko računa posebnih namjena u sistemu trezorskog poslovanja.

(4) Javne visokoškolske ustanove dnevno prate prihode i rashode, putem direktne računarske konekcije.

Član 13.

Sredstva namijenjena za studijske programe javnih visokoškolskih ustanova koriste se za finansiranje:

a) plata i naknada u skladu sa Zakonom o platama zaposlenih u oblasti prosvjete i kulture Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 118/07 i 4/08) i Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 17/08),

- b) materijalnih i režijskih troškova u skladu sa finansijskim planom,
- v) razvoja i ulaganja,
- g) minimalnih standarda za obavljanje naučnoistraživačkog rada,
- d) opreme i uslova za studiranje studenata sa posebnim potrebama i studenata deficitarnih zanimanja i

đ) u druge namjene, u skladu sa ovim zakonom.

Član 14.

(1) Troškove izvođenja nastave na studijskim programima na kojima se u prvu godinu upisalo manje od 15 studenata, snosi visokoškolska ustanova iz vlastitih sredstava.

(2) Izuzetno, ministar će na prijedlog Savjeta, u skladu sa zakonom, donijeti rješenje o finansiranju iz budžeta troškova izvođenja nastave za studijske programe iz stava 1. ovog člana, iz sredstava Budžeta planiranih na godišnjem nivou za finansiranje visokoškolskih ustanova.

Član 15.

- (1) Vlastite prihode javne visokoškolske ustanove raspoređuju:
- a) za podmirenje direktnih materijalnih troškova nastalih aktivnošću kojom se stiče vlastiti prihod,
  - b) za nadoknade radnicima koji su neposredno učestvovali u sticanju vlastitih prihoda,
  - v) najviše 15 % za unapređivanje djelatnosti visokog obrazovanja i
  - g) najviše 10 % za režijske troškove.
- (2) Rektor, odnosno direktor visokoškolske ustanove će donijeti pravilnik o načinu sticanja vlastitih prihoda i raspodjele sredstava iz t. a) do v).

Član 16.

(1) Investicioni radovi (izgradnja objekta i veće popravke) izvode se prema godišnjem finansijskom planu, koji uz saglasnost Ministarstva donosi javna visokoškolska ustanova.

(2) Sredstva za investicione radove mogu biti doznačena dijelom iz sredstava budžeta, vlastitih prihoda ili drugih izvora.

Član 17.

- (1) Javna visokoškolska ustanova sastavlja godišnje i periodične finansijske izvještaje u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju za korisnike prihoda budžeta („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 56/04).
- (2) Godišnje i periodične finansijske izvještaje visokoškolska ustanova je dužna da dostavi Ministarstvu u rokovima propisanim u Pravilniku iz stava 1. ovog člana.
- (3) Visokoškolska ustanova je dužna da na zahtjev Ministarstva dostavi i druge podatke, informacije i izvještaje u vezi sa poslovanjem.
- (4) Podaci, informacije i izvještaji iz stava 3. ovog člana mogu biti na mjesečnom, periodičnom ili godišnjem nivou.

Član 18.

(1) Upravni odbor visokoškolske ustanove odgovara osnivaču za namjensko i ekonomično trošenje sredstava dodijeljenih iz budžeta.

(2) Upravni odbor visokoškolske ustanove obavezan je da dostavi godišnji program rada i finansijski plan visokoškolske ustanove Vladi, radi dobijanja saglasnosti.

(3) Upravni odbor visokoškolske ustanove obavezan je da dostavi godišnji izvještaj o poslovanju Ministarstvu radi dobijanja saglasnosti.

Član 19.

(1) Novčanom kaznom od 500,00 do 1.500,00 KM kazniće se šef računovodstva univerziteta, odnosno visoke škole, ukoliko unese netačne podatke o utrošku sredstava ili finansijske izvještaje koje dostavlja Ministarstvu (član 17).

(2) Novčanom kaznom od 1.000,00 do 3.000,00 KM kazniće se rektor univerziteta, odnosno direktor visoke škole, ukoliko unese netačne podatke o utrošku sredstava ili finansijske izvještaje koje dostavlja Ministarstvu (član 17).

(3) Novčanom kaznom od 1.000,00 do 3.000,00 KM kazniće se rektor univerziteta, odnosno direktor visoke škole, koji suprotno ovom zakonu postupi u izvršenju finansijskog plana univerziteta, odnosno visoke škole, tj. dozvoli da se sredstva dobijena iz budžeta nenamjenski utroše (član 17).

Član 20.

(1) Ministar će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti pravilnike kojim se:

a) utvrđuju normativi i metodologija za utvrđivanje cijene studijskog programa (član 6) i

b) propisuju kriterijumi za vrednovanje visokoškolske ustanove (član 7).

(2) Ministar će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona propisati naziv, sadržaj i oblik obrazaca iz člana 16. ovog zakona.

Član 21.

Rektor, odnosno direktor javne visokoškolske ustanove će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti pravilnike:

a) o raspodjeli budžetskih sredstava (član 9) i

b) o načinu sticanja vlastitih prihoda i raspodjeli sredstava (član 15).

Član 22.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“, a počće se primjenjivati od 1. januara 2009. godine.

Broj:

Datum:

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE
mr Igor Radojičić

OBRAZLOŽENJE

Nacrt Zakona o finansiranju javnih visokoškolskih ustanova

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona je član 68. tačka 12. Ustava Republike Srpske kojom je utvrđeno da Republika uređuje i obezbjeđuje brigu o djeci i omladini i obrazovanje i član 70. tačka 2. Ustava kojim je uređeno da Narodna skupština Republike Srpske donosi zakone, druge propise i opšte akte.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

U Zakonu o visokom obrazovanju ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 85/06 i 30/07) predviđeno je donošenje zakona kojim će se urediti finansiranje javnih visokoškolskih ustanova. Takođe, citiranim zakonom je propisano da je Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske odgovorno za finansiranje javnih visokoškolskih ustanova.

Razlozi koji dodatno opravdavaju donošenje Zakona je finansiranje javnih visokoškolskih ustanova, koje su neprofitne ustanove, te im se na ovaj način osiguravaju sredstva za realizaciju studijskih programa u skladu sa usvojenom upisnom politikom.

III OBRAZLOŽENJE POJEDINIH RJEŠENJA U ZAKONU

Članom 1 je propisano da se ovim zakonom utvrđuju kriterijumi za dodjelu sredstava iz budžeta i ostalih izvora koja su namijenjena finansiranju javnih visokoškolskih ustanova, čiji je osnivač Republika Srpska kao i investicije, raspodjela sredstava i kriterijumi za finansiranje visokoškolskih ustanova.

Članom 2 su predviđeni mogući izvori sredstava za obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove.

Članom 3 je propisano da se sredstva iz budžeta obezbjeđuju za studijske programe koji su u skladu sa Zakonom o budžetskom sistemu RS, te se stavljaju na raspolaganje u skladu sa istim i u skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta za datu godinu.

Članom 4 su propisani kriterijumi za raspodjelu sredstava iz budžeta za finansiranje visokoškolskih ustanova, a to su: ispunjenost uslova za osnivanje i početak rada, cijena studijskih programa, ocjena o kvalitetu visokoškolske ustanove.

Članom 5 naveden je podzakonski akt kojim su propisani uslovi za osnivanje i početak rada visokoškolskih ustanova.

Članovima 6 i 7 propisano je da ministar utvrđuje cijenu studijskog programa i ocjenjuje kvalitet visokoškolske ustanove, u skladu sa odgovarajućim pravilnicima i kriterijumima.

Članom 8 je propisano da ministar predlaže Vladi ukupan iznos sredstava za finansiranje visokoškolskih ustanova i finansiranje aktivnosti predviđenih ovim zakonom,

a na osnovu prijedloga budžeta od strane ustanova, na osnovu mišljenja Savjeta, i prema odgovarajućim zakonskim okvirima.

Članom 9 je predviđeno donošenje pravilnika o raspodjeli budžetskih sredstava kojim se reguliše raspodjela unutar organizacione strukture visokoškolske ustanove.

Članom 10 propisuje se način utvrđivanja cijene školarine.

Članom 11 predviđena je mogućnost izvođenja i ugovaranja projekata i programa od strane visokoškolskih ustanova, ali uz jedno ograničenje - da svi troškovi projekta moraju biti finansirani iz prihoda projekta.

Članom 12 propisani su načini sticanja vlastitih prihoda visokoškolske ustanove, raspolaganje vlastitim приходima, te mogućnost dnevnog praćenja njihovog trošenja.

Članom 13 propisano je za koje se sasvim određene aktivnosti i troškove mogu upotrijebiti budžetska sredstva namijenjena za finansiranje javnih visokoškolskih ustanova, te su taksativno navedene aktivnosti i troškovi: plate i naknade, materijalni i režijske troškovi, razvoj i ulaganje, minimalni standardi za obavljanje naučno istraživačkog rada, finansiranje opreme i uslova za studiranje studenata sa posebnim potrebama, kao i druge namjene u skladu sa ovim zakonom

Članom 14 predviđeno je da ako je manje od 15 studenata upisanih na prvu godinu studijskog programa u tom slučaju troškove organizovanja nastave snosi visokoškolska ustanova, osim ako ministar ne donese posebnu odluku

Članom 15 je taksativno navedeno kako javne visokoškolske ustanove raspoređuju vlastite prihode, gdje je, između ostalog navedeno, da se najviše 15% izdvaja za unaprijeđenje djelatnosti visokog obrazovanja, a najviše 10% za režijske troškove. Predviđeno je donošenje pravilnika visokoškolske ustanove o načinu sticanja vlastitih prihoda i njihovoj raspodjeli.

U **članu 16** su obrađene investicije koje se izvode prema godišnjem finansijskom planu, a sredstva se osiguravaju iz budžeta Republike ili iz vlastitih prihoda.

Članovima 17 i 18 propisani su načini kontrole utrošenih budžetskih sredstava

Član 19 propisuje sankcije za kršenje odredbi ovog zakona.

IV MEHANIZMI I NAČINI OSIGURANJA SPROVOĐENJA OVOG ZAKONA

Ovaj zakon predviđa da se u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu istog donese nekoliko podzakonskih akata koji će osigurati provođenje Zakona o finansiranju javnih visokoškolskih ustanova. Podzakonski akti su: pravilnik kojim se utvrđuju normativi i metodologija za utvrđivanje cijene studijskog programa i pravilnik kojim se propisuju kriteriji za vrednovanje visokoškolske ustanove kao i pravilnik o raspodjeli budžetskih sredstava, koji donosi visokoškolska ustanova, ali na koji resorno ministarstvo daje saglasnost. Takođe, predviđeno je donošenje obrazaca, od strane resornog ministarstva koje će visokoškolske ustanova mjesečno popunjavati a u cilju kontrole mjesečnih obračuna.

V POTREBNA FINANSIJSKA SREDSTVA

Za primjenu odredbi ovog zakona biće obezbjeđena finansijska sredstva u budžetu za 2009. godinu. Ta sredstva u kontekstu početnih ograničenja budžetske potrošnje predviđena su u ukupnom iznosu 59.614,40 KM – unutar potrošačkih jedinica :

- Univerzitet Banja Luka – 31.632.000 KM,
- Univerzitet Istočno Sarajevo – 26.657.500 KM,
- Visoka škola Prijedor – 879.500 KM, i
- Visoka škola za turizam i hotelijerstvo Trebinje – 445.400 KM.

Navedena finansijska sredstva u budžetu za 2009. godinu predviđena su na pozicijama 610, 611, 612, 613, i na pozicijama 820 i 821.

Poređenja radi – finansijska sredstva za aktivnosti visokoškolskih institucija (koje su iz okvira predloženog zakona) predviđena su u budžetu za 2008. godinu u ukupnom iznosu 55.129,40 KM- unutar potrošačkih jedinica :

- Univerzitet Banja Luka – 28.632.000 KM,
- Univerzitet Istočno Sarajevo – 25.657.500 KM,
- Visoka škola Prijedor – 749.500 KM, i
- Visoka škola za turizam i hotelijerstvo Trebinje – 360.400 KM.

Navedena finansijska sredstva u budžetu za 2008. godinu planirana su na pozicijama 610, 611, 612, 613, i na pozicijama 820 i 821.